

გრანტების აღრიცხვის მეთოდები საჯარო და კერძო სექტორში

მარიამ ვარდიანი

*ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი*

სტატიაში გაანალიზებულია გრანტების შეფასების, აღიარებისა და ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახვის საკითხები საჯარო და კერძო სექტორში სსბასს 23-ის და ბასს 20-ის მიხედვით.

საჯარო სექტორში, მიღებული გრანტების შემოსავლად ან ვალდებულებად აღიარება დამოკიდებულია, შეთანხმებაში მოცემულ პირობებსა და შეზღუდვებზე.

კერძო სექტორში გრანტების აღრიცხვის ძირითად პრინციპებს განსაზღვრავს კაპიტალ-მეთოდი და შემოსავალ-მეთოდი.

სტატიაში ასევე განხილულია, საჯარო და კერძო სექტორში გრანტების აღრიცხვის გამოყენებულ მეთოდებს შორის არსებული განსხვავებები და გადმოცემულია მისი დაძლევის ავტორისეული წინადადებები.

საკვანძო სიტყვები: არაგაცვლითი ოპერაციები; გრანტები; ტრანსფერები გადავადებული შემოსავლები.

გრანტებთან დაკავშირებული ოპერაციების შეფასება, აღიარება და ასახვა ახსნა-განმარტებით შენიშვნებში სსბასს 23-ის მიხედვით

საჯარო სექტორის ერთეულებისთვის გრანტების აღრიცხვის ძირითად პრინციპებს განსაზღვრავს სსბასს 23 - „შემოსავლები არა გაცვლითი ოპერაციებიდან (გადასახადები და ტრანსფერები)“.

საჯარო სექტორის ერთეულების შემოსავლების დიდი ნაწილი ფორმირდება არაგაცვლითი ოპერაციების შედეგად. არაგაცვლითი ოპერაციები იყოფა გადასახდებად და ტრანსფერებად, რომლებშიც ერთიანდება გრანტები, ვალის პატიება, საურავი, საჩუქრები, შემოწირულობები და საქონელი და მომსახურება ნატურალური ფორმით და სხვა. ამ ოპერაციებს ახასიათებს ერთი საერთო ნიშანი - ერთეული იღებს რესურსებს ანაზღაურების გარეშე ან/ და ანაზღაურებს ნომინალურ ღირებულებას.

აქტივების ტრანსფერი შეიძლება განხორციელდეს იმ მოლოდინით, რომ მათი გამოყენება მოხდება ამა თუ იმ კონკრეტული დანიშნულებით. ტრანსფერით მიღებული აქტივების გამოყენებაზე, ტრანსფერის გამცემსა და მიმღებს შორის, სხვადასხვა სახით ფორმდება შეთანხმებები, რომლებიც შეიძლება ითვალისწინებდეს როგორც პირობებს, ასევე შეზღუდვებს.

მართალია, პირობებიც და შეზღუდვებიც ერთეულისაგან შეიძლება აქტივის კონკრეტული მიზნით გამოყენებას ან მოხმარებას მოითხოვდეს, მაგრამ მხოლოდ პირობები მოითხოვს, რომ შეთანხმების დარღვევის შემთხვევაში მომავალი ეკონომიკური სარგებელი და მომსახურების პოტენციალი დაუბრუნდეს იმ ერთეულს, რომელმაც განახორციელა აქტივის ტრანსფერი, ე.ი. მიმღებს პირობის დარღვევის შემთხვევაში, უჩნდება მიღებული აქტივის დაბრუნების მოვალეობა.

შესაბამისად, მიმღები თავდაპირველად აქტივის აღიარებისას, აღიარებს ვალდებულებასაც, მომავალი ეკონომიკური სარგებლის ან მომსახურების პოტენციალის დაბრუნებაზე.

ტრანსფერით მიღებული აქტივების დაბრუნების შემთხვევაში, ანგარიშვალდებული ერთეული ასახავს აქტივების და ვალდებულებების შემცირებას (Vardiashvili M., Maisuradze M., 2016).

მაგალითად, ადგილობრივმა ხელისუფლებამ, ცენტრალური ხელისუფლებისგან მიიღო 800 000 დოლარის ღირებულების ტრანსფერი საზოგადოებრივი ტრანსპორტის სისტემების გაუმჯობესებისა და მოვლა-შენახვისთვის. ტრანსფერის პირობების თანახმად, აღნიშნული თანხები დანიშნულებისამებრ გამოყენებული უნდა იქნეს მიმდინარე წლის განმავლობაში, ან იგი უნდა დაუბრუნდეს ცენტრალურ მთავრობას.

ტრანსფერის მიღებისა და მასთან დაკავშირებული ვალდებულების შესრულების ასახვის საყურნალო ჩანაწერები

ცხრილი 1

№	ოპერაციის დასახელება	დებეტი	კრედიტი	თანხა
1	ტრანსფერის მიღება	საბანკო ანგარიშები	ვალდებულებები	800 000
2	ვალდებულების შესრულება და მიღებული თანხების შემოსავლად აღიარება	ვალდებულებები	შემოსავლები	800 000

შეზღუდვა არ გულისხმობს ტრანსფერით მიღებული აქტივის უკან დაბრუნებას, შესაბამისად არ წარმოიქმნება ვალდებულებები. მიღების მიერ შეზღუდვის დარღვევის შემთხვევაში, ტრანსფერის განმახორციელებელი ერთეულის მოთხოვნა შესაძლებელია დასრულდეს მიმღებისადმი განკარგულების მიცემით, რომ მან დააკმაყოფილოს შეზღუდვა ან გადაიხადოს დაუმორჩილებლობისთვის დაწესებული ჯარიმა.

დავუშვათ, ცენტრალურმა ხელისუფლებამ უნივერსიტეტს ტრანსფერით გადასცა 200 ჰა ფართობის მქონე მიწის ნაკვეთი. ხელშეკრულებით, აღნიშნული მიწის ნაკვეთის გამოყენება უნდა მოხდეს საუნივერსიტეტო ქალაქისთვის, მაგრამ არ აკონკრეტებს, იმ შემთხვევაში, თუ არ მოხდება მოცემული მიწის ნაკვეთის აღნიშნული მიზნით გამოყენება, ის უნდა დაუბრუნდეს თუ არა ტრანსფერის განმახორციელებელ ერთეულს. ვინაიდან ხელშეკრულება ითვალისწინებს შეზღუდვას და არა პირობას, უნივერსიტეტი მოცემულ მიწის ნაკვეთს, მასზე კონტროლს მოპოვების პერიოდიდან, რეალური ღირებულებით, აღიარებს როგორც აქტივს. იმავდროულად აღიარებს შემოსავალს, რადგანაც შეზღუდვა არ შეესაბამება ვალდებულების განსაზღვრებას და არ აკმაყოფილებს ვალდებულებად აღიარების კრიტერიუმებს.

არაგაცვლითი ოპერაციებიდან, მიღებული აქტივები გარდა ნატურალური ფორმით გაწეული მომსახურებისა, აქტივად უნდა აღიარდეს მხოლოდ და მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ის აკმაყოფილებს აქტივის განსაზღვრებას და აქტივის აღიარების კრიტერიუმებს: კონტროლირებადია, და მოსალოდნელია მომავალი ეკონომიკური სარგებლის ან მომსახურების პოტენციალის შემოსვლა ერთეულში (სსბასს 23).

აქტივის კონტროლირება გამოირჩევა აქტივის სარგებელზე გარეშე პირების ხელმისაწვდომობას, რომელიც ერთეულის აქტივებს გამოარჩევს საზოგადოებრივი სარგებლობის ქონებისაგან, რომელზეც ხელი მიუწვდება და რომლითაც სარგებლობს ნებისმიერი სუბიექტი.

არაგაცვლითი ოპერაციის შედეგად შეძენილი აქტივის თავდაპირველი შეფასება ხდება მისი შექმნის თარიღისათვის არსებული რეალური ღირებულებით.

„რეალური ღირებულება არის ისეთი შეფასება, რომელიც დაფუძნებულია მთლიანად საბაზრო მონაცემებზე. უფრო მარტივად ეს არის ფასი, რომელიც გამოიძველებს შეუძლიათ მიიღონ და არა ფასი რომელიც მათ სურთ მიიღონ აქტივის გაყიდვიდან“ (MAISURADZE M., VARDIASHVILI M., 2016).

აქტივად აღიარებული არაგაცვლითი ოპერაციის შედეგად მიღებული რესურსები იმავდროულად შემოსავლად აღიარებას ექვემდებარება, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა გარკვეული ვალდებულებები აქვს შესასრულებელი. არაგაცვლითი ოპერაციის შედეგად მიღებული შემოსავლის შეფასება ხდება „ერთეულის მიერ აღიარებული წმინდა აქტივების ზრდის თანხით“ (სსბასს 23).

არაგაცვლითი ოპერაციის შედეგად წარმოქმნილი მიმდინარე მოვალეობა, რომლის შესასარულებლად საჭირო იქნება მომავალი ეკონომიკური სარგებლის ან მომსახურების პოტენციალის მატარებელი რესურსების გადინება, და რომლის საიმედოდ შეფასება შესაძლებელია - ვალდებულებად უნდა აღიარდეს.

ნატურალური ფორმით გაწეული მომსახურებები ცალკეულ პირთა მიერ საჯარო სექტორის ერთეულისათვის არაგაცვლითი ოპერაციით გაწეული მომსახურებებია. ერთეულს შეუძლია, მაგრამ არ მოეთხოვება, მიღებული მომსახურებიდან აღიაროს შემოსავალი და აქტივი მათთან დაკავშირებით არსებული მრავალი განსაზღვრელობის გამო. მაგალითად, როგორცაა, მომსახურებებზე კონტროლის განხორციელების შესაძლებლობა და ამ მომსახურებათა რეალური ღირებულებით შეფასება.

სახელმწიფო გრანტების ბუღალტრული აღრიცხვა და სახელმწიფო დახმარების ასახვა ფინანსური ანგარიშგების ახსნა-განმარტებით შენიშვნებში.

სახელმწიფო გრანტი არის სახელმწიფოს მიერ გაწეული დახმარება, რომელიც ხორციელდება საწარმოსათვის ეკონომიკური რესურსების გადაცემის ფორმით, საწარმოს საოპერაციო საქმიანობასთან დაკავშირებული გარკვეული პირობების წარსულში ან მომავალში შესრულების სანაცვლოდ. გრანტით მიღებული რესურსები შეიძლება იყოს ფულადი ან არაფულადი (ქონებრივი). არსებობს სახელმწიფო გრანტების შემდეგი ჯგუფები:

აქტივებთან დაკავშირებული გრანტები;

შემოსავლებთან დაკავშირებული გრანტები.

აქტივებთან დაკავშირებული გრანტები საწარმოს ეძლევა იმისათვის, რომ შეიძინოს, შექმნას, ააშენოს ან რაიმე სხვა გზით მოიზიდოს გრძელვადიანი აქტივები, ამასთან, ასეთი გრანტები შესაძლოა ითვალისწინებდნენ დამატებით პირობებსაც, რომლებიც განსაზღვრავს აქტივის სახეობას, განლაგებას, მათი შექმნის ან ფლობის პერიოდს.

შემოსავლებთან დაკავშირებული გრანტები საწარმოს ეძლევა გარკვეული ტიპის საქმიანობის განსახორციელებლად ან გასაფართოებლად, რომელიც არ არის დაკავშირებული გრძელვადიანი აქტივების შექმნასთან ან შექმნასთან. გრანტის მიღების სპეციფიკურ სახეს წარმოადგენს ე.წ. ნაპატირბი სესხები“, ანუ ისეთი სესხები, რომელთა უკან დაბრუნების მოთხოვნის უფლებაზე სესხის გამცემი ნებაყოფლობით ამბობს უარს, გარკვეული, ადრე შეთანხმებული პირობების თანახმად.

სტანდარტის მიხედვით, გრანტები (მათ შორის არაფულადი გრანტები) არ უნდა იქნეს აღიარებული მანამ, სანამ არ იარსებებს დამაჯერებელი რწმენა, რომ:

- საწარმო შეასრულებს მასთან დაკავშირებულ პირობებს, და
- გრანტი იქნება მიღებული. (ბასს 20)

როგორც ვხედავთ, გამოყენებულია კავშირი „და“, ანუ გრანტის აღიარებისათვის აუცილებელია ორივე პირობის დაკმაყოფილება.

არსებობს სახელმწიფო გრანტების აღრიცხვის ორი მიდგომა: კაპიტალ-მეთოდი და შემოსავალ-მეთოდი. კაპიტალ-მეთოდის გამოყენებისას გრანტი პირდაპირ აისახება საკუთარ კაპიტალში. შემოსავალ-მეთოდის დროს გრანტი აისახება შემოსავლის სახით, ერთი ან მეტი საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში, მაშინ, როდესაც სახელმწიფო გრანტებთან დაკავშირებული დანახარჯები გაიწევა (ბასს 20).

ბასს 20-ის მოთხოვნით, აქტივებთან დაკავშირებული სახელმწიფო გრანტები, მათ შორის არაფულადი გრანტები, ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილი უნდა იქნეს ორი მეთოდით:

გრანტის გადავადებული შემოსავლის სახით აღიარებით, ან

გრანტის გამოქვითვით აქტივის საბალანსო ღირებულების მისაღებად.

გრანტის გადავადებული შემოსავლის სახით აღიარების მეთოდის გამოყენებისას, გრანტით მიღებული შემოსავლები თავდაპირველად აისახება „ანგარიშზე“ - „გადავადებული შემოსავალი“, როგორც მომავალი პერიოდის შემოსავლები. ხოლო, საანგარიშგებო პერიოდის შემოსავლად აღიარდება აქტივის სასარგებლო მომსახურების მთელი ვადის განმავლობაში.

„გრანტის აღიარება მოგებაში ან ზარალში ხდება იმავე პერიოდში, როდესაც აღიარდება შესაბამისი ხარჯები“ (მაისურაძე, 2018).

ამ მიდგომის თანახმად, გრანტი შემოსავლად აღიარდება, ან მთლიანად მოგებისა და ზარალის ანგარიშგებაში ერთი საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში, ან ნაწილ-ნაწილ გადავადებული შემოსავლის ანგარიშიდან ჩამოწერის გზით, თუ გრანტი აღიარდება რამდენიმე საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში (ხორავა, 2009).

საბოლოოდ, სახელმწიფო გრანტი ყოველთვის აღიარდება შემოსავლის სახით ან მაშინვე, მისი მიღებისას, ან მომავალ პერიოდებში, მიუხედავად იმისა, მიღებული იყო ფულადი ფორმით, მატერიალური აქტივის ფორმით, თუ სახელმწიფოს წინაშე საწარმოს ვალდებულების შემცირებით.

„სახელმწიფო გრანტების აღიარება ძირითადად ხდება დარიცხვის მეთოდით, თუმცა სტანდარტი ცალკეული სიტუაციისათვის უშვებს საკასო მეთოდით გრანტის აღიარების შესაძლებლობას, მაგრამ მკაცრად მიანიშნებს, რომ საკასო მეთოდის გამოყენება დასაშვებია მხოლოდ მაშინ, როდესაც არ არსებობს იმის ობიექტური საფუძველი, რომ გრანტი უნდა გადანაწილდეს სხვა საანგარიშგებო პერიოდებზე“ (სრესელი, 2016).

მაგალითად, კომპანიამ აღჭურვილობის შესაძენად, რომლის ღირებულება 600 000 აშშ დოლარია, მიიღო სახელმწიფო სუბსიდია 200 000 აშშ დოლარი. აღჭურვილობის მომსახურების ვადა 10 წელია.

გრანტის აღიარების ასახვის საჯურნალო ჩანაწერები გადავადებული შემოსავლის მეთოდით

ცხრილი 2

№	ოპერაციის დასახელება	დებეტი	კრედიტი	თანხა
1	თანხის ჩარიცხვა	ფულადი სახსრები	მომავალი პერიოდის შემოსავლები	200 000
	აღჭურვილობის შეძენა	ძირითადი საშუალებები	ვალდებულებები	600 000
	ამორტიზაციის დარიცხვა (გრანტით დაფინანსებულ ღონისძიებებზე გაწეული ხარჯების აღიარება)	ამორტიზაციის ხარჯი	ამორტიზაცია	60 000
	გრანტის საანგარიშგებო პერიოდის შემოსავლად აღიარება	მომავალი პერიოდის შემოსავლები	სხვა შემოსავლები	20 000

გრანტის აღრიცხვის საჯურნალო ჩანაწერები გამოქვითვით აქტივის საბალანსო ღირებულების მისაღებად

ცხრილი 3

ოპერაციის დასახელება	დებეტი	კრედიტი	თანხა
თანხის ჩარიცხვა	ფულადი სახსრები	სახელმწიფო სუბსიდიები	200 000
აღჭურვილობის შეძენა (სუბსიდია ამცირებს აქტივის თავდაპირველ ღირებულებას)	ძირითადი საშუალებები		400 000
	ანგარიში სახელმწიფო სუბსიდიები		200 000
		ვალდებულებები	600 000

შემოსავლებთან დაკავშირებული გრანტები არ უკავშირდება აქტივების შექმნას. ამიტომ, ამგვარი გრანტების შემოსავლის სახით აღიარება ხდება იმავე საანგარიშგებო პერიოდში, როდესაც ის დაექვემდებარება მიღებას, სათანადო განმარტებითი შენიშვნის დართვით, რათა მკაფიოდ გამოჩნდეს გრანტების შედეგი.

დასკვნა: ამრიგად, განხილული მასალიდან ჩანს, რომ გრანტების აღიარებისა და შეფასების მეთოდები საჯარო და კერძო სექტორში განსხვავებულია.

ბასს 23-ის მიხედვით მიღებული გრანტების შემოსავლად ან ვალდებულებად აღიარებას განსაზღვრავს შეთანხმებაში მოცემული პირობები და შეზღუდვები, მიუხედავად იმისა შემოსავალთანაა დაკავშირებული გრანტი თუ აქტივებთან.

ბასს 20-ის შესაბამისად, შემოსავალთან დაკავშირებული გრანტი აღიარდება შემოსავლად იმ საანგარიშო პერიოდში, როდესაც ის დაექვემდებარება მიღებას, მაშინ როდესაც აქტივებთან დაკავშირებული გრანტები, აისახება მომავალი პერიოდის შემოსავლის სახით ანგარიშზე - „გადავადებული შემოსავალი“ (თუ აქტივის ღირებულებიდან არ გამოიქვითა მისი საბალანსო ღირებულების მიღების მიზნით). მისი საანგარიშგებო პერიოდის შემოსავლად აღიარება ხდება აქტივის სასარგებლო მომსახურების მთელი ვადის განმავლობაში.

ბასს 20-ის მიხედვით გრანტები (მათ შორის არაფულადი გრანტები) არ უნდა იქნეს აღიარებული მანამ, სანამ არ იარსებებს დამაჯერებელი რწმენა, რომ საწარმო შეასრულებს მასთან დაკავშირებულ პირობებს. ეს გულისხმობს, რომ ყველა გრანტი ექვემდებარება პირობებს და არა შეზღუდვებს.

ვფიქრობთ, ეს სტანდარტის ნაკლოვანებაა, რამდენადაც შეზღუდვები რაიმე ვალდებულების აღიარებას არ ითვალისწინებს.

ბასს 20 ფინანსურ ანგარიშგებაში წარსადგენად, განიხილავს ალტერნატიულ მიდგომას: აქტივის საბალანსო ღირებულების მისაღებად გრანტის გამოქვითვას მისი პირვანდელი ღირებულებიდან. ეს პრაქტიკა გამოიწვევს სუბიექტის მიერ კონტროლირებულ ეკონომიკური რესურსების შემცირებას, იმავე დროს ამცირებს გამოყენებულ რესურსებს (ხარჯებს) და ინფორმაციას მიღებულ გრანტზე.

მაშინაც კი, თუ ორივე მეთოდის გამოყენებისას, მოგებისა და ზარალის ან სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში, წმინდა შედეგი ერთი და იგივეა, ეს გამოიწვევს ინფორმაციის ცდომილობას.

როგორც წესი, ფინანსური ანგარიშგება მზადდება პირვანდელი ღირებულებისა და ნომინალური ფინანსური კაპიტალის შენარჩუნების კონცეფციების მიხედვით, ამიტომ ვფიქრობთ, აქტივებთან დაკავშირებული გრანტი არ უნდა ჩამოიწეროს შესაბამისი აქტივის ღირებულებიდან, არამედ ის დებეტის მხარეს უნდა განიხილებოდეს, როგორც აქტივების ნაწილი, რომელიც მიღებულია (შექმნილია) გრანტებით, ან და ამ მეთოდის გამოყენებისას, გრანტზე სრული და საიმედო ინფორმაციის ფორმირების მიზნით, აქტივის მიღებასთან დაკავშირებით დამატებითი დეტალები უნდა იქნეს გამჟღავნებული.

სსბასს 23-ის მიხედვით, ნატურალური ფორმით მიღებული მომსახურებისას დასაშვებია, მაგრამ არ არის აუცილებელი მომსახურების აღიარება.

ვფიქრობთ, ფინანსური ანგარიშგების გამჭვირვალობის მიზნით, ერთეულებმა უნდა აღიარონ ნატურალური ფორმით მიღებული მომსახურება, როდესაც შესაძლებელია მისი გაკონტროლება და საიმედოდ შეფასება.

ლიტერატურა:

1. ბასს 20 - სახელმწიფო გრანტების ბუღალტრული აღრიცხვა და სახელმწიფო დახმარების ასახვა ფინანსური ანგარიშგების ახსნა-განმარტებით შენიშვნებში; 2016, <https://saras.gov.ge/>
2. სსბასს 23 შემოსავლები არ გაცვლითი ოპერაციებიდან (გადასახადები და გადარიცხვები), 2012, m of. ge
3. Vardiashvili M., Maisuradze M. (2016). SOME ISSUES OF ACCOUNTING THE NON-EXCHANGE TRANSACTIONS IN THE PUBLIC SECTOR. International Scientific Symposium "Economics, Business & Finance" Institute of Researches and International Symposiums (გვ. 124). JURMALA, LATVIA. http://irissymposium.wixsite.com/economics/publications, http://docs.wixstatic.com/ugd/7ebfb0_72e282391a8a484f8692645c64f9e393.pdf
4. MAISURADZE M., VARDIASHVILI M. (2016). MAIN ASPECTS OF MEASUREMENT OF THE FAIR VALUE OF NONFINANCIAL ASSETS. 15th International Scientific Conference on Economic and Social Development – Human Resources Development, Var azdin Development and Entrepren (გვ. 385-391). Varazdin : <https://inomics.com>.
5. მაისურაძე. (2018). სახელმწიფო გრანტების აღრიცხვის საკითხები. ჟურნალი ეკონომისტი 2 (გვ. 104-107). თბილისი: http://pgie.tsu.ge/contentimage/sxvadasva/jurnali_ekonomisti/_2-2018_bolo.pdf
6. სრესელი. (2016). სახელმწიფო გრანტების აღრიცხვის თავისებურებები. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „გლობალიზაციის გამოწვევები ეკონომიკასა და ბიზნესში“, (გვ. 469-474). თბილისი: https://www.tsu.ge/data/file_db/economist_faculty/globaliz.pdf
7. ა.ხორავა 2009, სახელმწიფო გრანტების და დახმარებების აღრიცხვა, ჟურნალი ბიზნესი და ეკონომიკა. www.nplg.gov.ge/. HYPERLINK "http://www.nplg.gov.ge/gsd/cgi-bin/library.exe?e=d-01000-00---off-0periodika-00-1---0-10-0---0---0prompt-10---4-----0-11-11-en-50---20-about---00-3-1-00-0-0-11-1-0utfZz-8-00&a=d&c=periodika&cl=CL4.4&d=HASH013b5fac850f3b2ff56cd93c.8.1"

Accounting Methods for Grants in Public and Private Sectors

Mariam Vardiashvili

Doctor of Economics,

Associated Professor

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

S u m m a r y

The Article dwaks with the issues of recognition, measurement, and reflection of the grants in the financial statements according to IPSAS 23 and IAS 20

Recognition of the grants received in the public sector as income or liability, depends upon the terms and conditions and limitations set forth in the agreements

The main principles of accounting of the grants in the private sector, is determined by the Capital Method and the Revenues Method

The Article demonstrates the basic differences between IPSAS 23 and IAS 20 and provides the author's view for their improvement

Key words: *Non-exchange transactions; Grants; Transfers; Deferred incomes.*